§ 3.

Hypotekární zápůjčky, za něž se stát zaručí (§ 1 lit. a), mají sirotčí jistotu.

§ 4.

Na domech, jimž se dostalo podpory podle § 1, jest ve prospěch republiky Československé zajistiti:

a) právo předkupní,

b) zákaz zcizení a zatížení.

§ 5.

Právní jednání, potřebná k provedení tohoto zákona, jsou prosta kolků a poplatků.

§ 6.

Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

§ 7.

Ministrům sociální péče a veřejných prací se ukládá, aby zákon tento v dohodě s ministrem financí provedli.

T. G. Masaryk v. r.

Švehla v. r., v zastoupení min. předsedy,

Staněk v. r. Dr. Winter v. r.

Zákon ze dne 11. června 1919, čís. 332, o zabírání budov neb jejich částí pro účely veřejné.

(Vyhlášen v částce LXX. sb. z. a n. dne 21. června 1919.)

Podle usnesení Národního shromáždění se nařizuje:

§ 1.

Zemská správa politická může, pokud není vhodných místností, zcela nebo z části zabrati k užívání budovy o větším počtu místností pro účely veřejné a, pokud toho žádá veřejný zájem, i pro účely obytné, jakož i pro přesídlení užívatelů budov, zabraných podle tohoto zákona, je-li možno užívatele bez nenahraditelné hospodářské újmy jejich povolání, neb ústavy bez poškození účelu, kterému budovy ony až dosud sloužily, vhodně umístiti v budovách jiných, třeba v jiném místě.

Ze zabrání jsou vyloučeny obytné nájemní domy, byt vlastníka zabrané budovy v rozměru přípustném podle nařízení o zabírání bytů obcemi ze dne 22. ledna 1919, č. 38 Sb. z. a n., a byty i jinaké místnosti zabrané podle právě jmenovaného nařízení.

§ 2.

Užívatelům zabraných budov musí býti, nedojdeli ke zvláštnímu ujednání, přiděleny místnosti, třebas v jiném místě, které by, pokud možno, hověly účelům, kterým sloužily zabrané místnosti.

§ 3.

O zabrání rozhodne zemská politická správa po šetření, provedeném s majetníkem budovy neb jeho zástupcem a se zástupci příslušných nejvyšších úřadů a zájemníků.

Do rozhodnutí přísluší majetníku neb užívateli zabrané budovy nebo její části do 8 dnů stížnost k ministerstvu veřejných prací.

§ 4.

Zabráním pozbývají užívatelé zabraných částí budov práva, jich užívati.

Zemská politická správa má právo zabrané budovy pro účely v § 1 jmenované pronajmouti. Na pronájem nevztahují se po dobu zabrání ustanovení o ochraně nájemníků.

Zemská správa politická má dále právo v zabraných budovách na svůj náklad provésti stavební úpravy, avšak jen v mezích nejnutnější potřeby, vyslechnouc o tom majetníka budovy. V tom směru jí přísluší také práva stavebníkovi zákonem vyhrazená.

Jde-li o budovy umělecky neb historicky cenné, jest třeba před jich zabráním a úpravou opatřiti souhlas ministerstva školství a národní osvěty.

Zemská správa politická jest povinna, majetníku neb užívateli zabrané budovy, aneb její části, poskytnouti přiměřené náhrady. Při stanovení náhrady musí býti vzat zřetel na veškeré hospodářské újmy, které majetník neb užívatel utrpí; též nahradí se náklad, vzniklý přesídlením při zabrání a vrácení budovy a jiné prokázané majetkové újmy, vzniklé přesídlením.

Nedojde-li mezi zemskou správou politickou a majetníkem zabraného domu k dohodě o výši náhrady, rozhodne o ní v nesporném řízení okresní soud, v jehož obvodu je zabraná budova. Soud, vyšetřiv poměry, a, je-li třeba, vyslechnuv znalce, určí usnesením náhradu podle volného uvážení.

Soud rozhoduje také podle volného uvážení dle zásad civilního řádu soudního, má-li útraty řízení nahraditi jedna strana, nebo mají-li se útraty rozděliti mezi strany a v jakém poměru. Řízení o náhradě nemá vlivu na řízení o zabrání.

§ 5.

Zabrání budovy trvá, i když se změní její vlastník.

§ 6.

Nebylo-li jinak mezi zemskou správou politickou a majetníkem zabrané budovy ujednáno, převezme udržování, nebo její správu zemská správa politická, která hradí výdaje s tím spojené. Na tyto výdaje a odškodnění za vedení správy jest hleděti při stanovení náhrady podle § 4.

§ 7.

Při vrácení zabrané budovy majetníku nutno ji, není-li jiného ujednání, uvésti do původního stavu. Úpravu a stavební změny, které jsou pro majetníka budovy zřejmě k velikému prospěchu, musí majetník budovy zemské správě politické nahraditi, nežádá-li za vrácení do předešlého stavu, a to podle hodnoty v době vrácení, nikoliv však více než skutečný náklad. Nedohodnou-li se strany, rozhodne soud, v § 4 jmenovaný, podle zásad v tomto paragrafu uvedených.

§ 8.

Nepřejímá-li zemská politická správa zařízení budovy podle zvláštní úmluvy, je majetník zařízení povinen, je na své nebezpečí odkliditi. Proto vykáže mu zemská správa politická potřebné místnosti v zabrané budově a, nemá-li v budově sám bytu, i další místnosti, je-li jich nezbytně třeba k dohledu a k opatrování zařízení.

§ 9.

Zemská správa politická má právo vzdáti se kdykoliv zabrané budovy.

§ 10.

Podle tohoto zákona mohou býti zabrány budovy zcela neb z části od státní správy již najaté. Zabráním ruší se dosavadní smlouvy nájemní, státní správou uzavřené.

Smlouvy nájemní o zabraných budovách uzavřené mezi jinými stranami pozbývají platnosti po dobu zabrání, aniž se tím prodlužuje původní doba smluvní.

Nárok na náhradu škody z tohoto důvodu jest vyloučen.

§ 11.

Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

§ 12.

Zákon tento pozbývá účinnosti, jakmile pro veřejné účely budou vhodné místnosti opatřeny. Stanoviti to ukládá se ministru veřejných prací.

§ 13.

Ministru veřejných prací se ukládá, aby zákon tento provedl.

T. G. Masaryk v. r.
Švehla v. r., v zast. min. předsedy.
Staněk v. r.

Zákon ze dne 30. října 1919, čís. 592, o zabírání bytův obcemi.

(Vyhlášen v částce CXXV. sb. z. a n. dne 15. listopadu 1919.)

§ 1.

Zemský politický úřad, na Slovensku županský úřad, může zmocniti obec, ve které jest značný nedostatek bytů, aby provedla opatření podle tohoto zákona.

Zemský politický úřad, na Slovensku županský úřad, může se svolením komise, složené ze zástupců ministerstva sociální péče, vnitra, obchodu, veřejných prací a zemědělství, takovou obec sloučiti s jinými obcemi v bytový obvod, zříditi pro sloučené obce společný bytový úřad a zmocniti jej, aby provedl opatření podle tohoto zákona.

Zmocnění podle odst. 1. a 2. může býti uděleno jen na určitou dobu, nejdéle do 31. prosince 1920.